

BUDAPESTI ÚJSÁG

Tek. Magyar Nemzeti Múzeum
Széchenyi könyvtára
Budapest

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS, EGY HÓNAPRA 280 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként d. u. 2-kor.

A szegényház apostolai

A szociáldemokraták titkára soha el nem mulasztja az alkalmat, hogy gyűlöletének kénköves szagú kibugyogásait ne hallassa és mocskot ne dobáljon olyanokra, akikkel szemben arra sem méltó, hogy sáros sárúkat megoldhassa. Nincsen közgyűlés, amelyen valami kifakadással ki ne váltana a jóérzésű emberek felháborodását s föl ne idézné az emlékekbe a közeli multat, amikor ebben a szerencsétlen országban az ilyen embereket vetette fölszínre a felfordulás.

A legutóbbi közgyűlésen is foglalkozva a szegényházi ápoltak dolgával, az ellenszenv hangján, tőle megszokott kihívó, sértő modorban, bántó élel szegényházi „szolgaszemélyzetnek” nevezte azokat az irtalmas nővéreket, akik a szegények gondozásának nagyon nehéz munkáját vállalták és akik annyi lélekbevitő szeretettel végzik.

A kihívó és minden emberi jóézésből kivetkőzött támadásra a jogos felháborodás tüzetől lángoló szavakkal válaszolt a polgármester és a szónoki hevület erejével utasította vissza a durva támadást, amikor Ferró felé fordulva emelkedett hangon mondotta: „jegyezze meg, hogy azok nem szolgák, hanem apostolok, apostolai a szegényügynek, akik nem csak bent végzik irtalmas munkájukat, de kimennek a külterületekre, az elhagyott utcákba, fölkeresik a szegények odúit, megtisztítják lakásukat, rendbehozzák ruháikat s a nyomorgókkal, az elhagyottakkal, az elesettekkel is éreztetik az emberi szeretet melegét.”

Eddig a polgármester! S mi ehhez hozzáteszük, hogy ezek az apostolok, ezek a nemes lelkű irtalmas nővérek elmennek az elesett szegényekhez és megvigasztalják azokat, akiket a szociáldemokraták kétségbe kergetnek, megnyugtadják azokat, akiket ők nyugtalanítanak, lecsillapítják azokat, akiket ők a gyűlölet lángjával fölláztatnak, a szeretet melegét viszik oda, ahová ők a gyűlölet hideg, fagyos szelét vetik, Isten fényességét viszik oda, ahová ők az alvilág sötétségét hordják, hitet visznek oda, ahonnan ők az kiirtani szeretnék, a hitet, amelyről a költő éneklé, hogy „szegény embernek drága kincs a hit, tűrni és szenvedni egyként megtanít.” Ezt a drága kincset viszik ezek az apostolok a szegények hajlékába, ettől a drága kincstől nem engedik megfosztani azokat, akik egyéb javakban ugy is szűkölködnek. Ezért nyilatkozott a szociáldemokrata titkár ur oly lekicsinylő és bántó hangon ezekről a jólelkű nővérekről, ezért szisztegte feljűk az üres, sivár léleknek gyűlöletlehelletét, mert fáj demokratelelkének, hogy ezek a jó nővérek bekötözik a sebeket, letörlék

a könnyeket, reményt és vigaszt nyujtanak a nyomorgóknak és kiszárítják azokat a mocsarakat, amelyekben a szociáldemokrata eszmék legdusabban élőködhetnek.

Mi hisszük Ferróéknak, hogy gyűlölik ezeket az áldott lelkű munkásokat, akik nem gyűlöletre, de szeretetre, megbékélésre tanítanak, — ám kérdezze meg barki a szegényektől, kiket tartanak ők jótévívének, azokat-e akik lázítják és gyűlöletre izgadják vagy azokat, akik könyveiket letörlék és vigasztalják őket? És éppen azért, mert a felelet nem lehet kétséges, a mi szavunk szól a szegényekhez is, minden szegényhez, akik érezték a jólelkű nővérek szeretetének melegét: legyenek szószói e nemes lényeknek ne csak fönt az Uristennél, de legyenek szószói már itt e földön is a jó és rosszindulatú embereknel, nem az ő érdekekben, hanem a szegények érdekében, hogy ezeknek a nővéreknek a munkája minél hatásosabb legyen.

Az a csillapodni alig akaró tapsorkán, amely a polgármester szavai után felzúgott, beszédes bizonyítéka annak, hogy a „Ferrók” ma már elvesztették e talaj s elmulnak azok az idők, amikor a jó érzésűek közből magatartása mellett fölszínre kerülhetett a salak és a nyakunkba hozta azokat a szégyenteljes idöket, amelyeknek mai nyomorúságunkat köszönhetjük.

Ferrótól már megszoktuk ezeket a kibőfögéseket s izléstelenégeit említésre sem érdemesitenünk, de esodálkozunk kell a szociáldemokrata titkár ur elvtársain. akiket mi jobb érzésű embereknek tartunk — s akik magatartásukkal mégis mindenkor fedik titkárjuknak minden kirohanását. Ilyen körülmények között el kell viselniök azt a jogos következtetésünket, hogy ők ebben is, meg minden más kérdésben is azonosítják magukat titkárjukkal. Ha tőlük ezt is megköveteli a pártfegyelem, ám legyen úgy, de mi meg akkor nem tehetünk kivételt.

Létszám hiányában

A jugoszláv miniszterium az 1930-1931 tanévre ismét megszüntetett néhány magyar iskolát. A többi között a polgári leányiskola IV. osztályát és a magyarkanizsai polgári iskola magyar tagozatát az I. III. és IV. osztályt. És mindezt azzal az indoklással, hogy ezekben az osztályokban nincs elegendő számú tanuló. És mért nincs? Mert a nécelemzés alapján, most már a nagyanyák jugoszláv eredetűre való tekintettel kellett a magyar fiúk nagy részét mint született jugoszlávokat, a magyar iskolából kivenni és átvenni a jugoszláv osztályokba.

Megszavazták a városi költségvetést Dr. Vojnics Ferenc polgármester a további közmunkák előkészítéséről

Baja város törvényhatósági bizottsága szombat délutáni ülésén magas színvonalú és mélységekre ható vita után — amelyet dr. Vojnics Ferenc polgármester óriási, sokszínű virágokréta-hoz hasonlított — elfogadta a kisgyűlés által eléje terjesztett költségvetést. A Magyar Hiszekegy után a főispán kegyeletes szakkal emlékezett meg Vass József miniszter haláláról. Puhala Tibor főszámvéző terjesztette elő a javaslatot, amelyet a városi kisgyűlésről szóló pénteki tudósításunkban már ismertettünk. A költségvetés elfogadását kérte azzal a hozzátűzéssel, hogy a mutatkozó 34.899 pengő hiányt a mult esztendő 728.000 pengős hálalékából fedezzék. A vitát

Bessenyei Miklós

beszéde vezette be, amely a továbbiak során is mintegy gerincűk volt a felszólalásoknak. Ma mindenki panaszkodik — ugymond — a gazdasági helyzetre, panaszkodik a föld-

mives, a munkás, az iparos, a kereskedő, a vállalkozó, az alkalmazott és valamennyien jogosan. A kisgyűlésen az egyik tagtárs elsősorban a kormányt tette mindezekért felelőssé. Kétségtelen tény, hogy a szanalási politika nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Hibák estek az adóztatási, a vám és a pénzügyi politikában, a bajok alapja azonban sokkal mélyebben van. Az is igaz, hogy a kereskedelmi szerződések nem tudták megvédeni — különösen mezőgazdaságunkat, de ez is csak részletjelenség, nem a baj alapoka. *A világgazdaság általános helyzete állított bennünket megoldhatatlan feladatok elé*, bennünket ugyanugy, vagy még jobban, mint Németországot, Angliát, sőt Amerikát is. Munkanélküliség mindenütt van, ahol a fogyasztás nem áll arányban a termeléssel és ma sehöl sem áll egyenes arányban. A racionalizálás hasznos volt, a magángazdaságnak, de káros az általános gaz-

dasági helyzetre és a munkaviszonyokra. A gépek kiszorították az embert, ez a főoka a munkanélküliségnek Mindenki, bennünk is, megvan a legjobb indulat a munkanélküliség kérdésének megoldására, de a feladat túlhaladja erőnket.

A helyzet súlyosságának különleges oka Magyarországon: hazánk csonkasága.

Szép hazánk nagyrészét nem elvesztettük, hanem feladtuk.

Nem gondoltunk eléggé arra, hogy a kettős monarchia mennyire jobban biztosította életszükségleteinket. Sajnos hogy amikor így van, akkor civakodunk, ahelyett, hogy az alapjai, a csonkaság ellen küzdünk, dolgoznánk Nagymagyarország helyreállításért.

A költségvetés egyes tételeit illetőleg Bessenyeinek több kifogása van. Az első kifogás: nem találja elég reálisnak a költségvetés bevételi oldalát. Aggályai vannak főleg a kereseti adónál, kétséges, hogy az előirányzott összeg befolyik-e. Örömmel említi meg a biztos tételt, azt az 55,000 pengőt, amit az alkalmazottak fizetnek kereseti adóba. Roszszul járnánk, hogy ha, amint egyesek javasolták, hozzányulnánk az alkalmazottak jövedelméhez, mert ma ők a legkomolyabb fogyasztók. Kétségei vannak a forgalmi adónál, a szikvizitételnel, megütözik a háromnegyedmilliósi hátralék tételénél. A kiadási tételeknél is megjegyzései vannak, először is az éjjeli távbeszélőre fölvetett 4,300 pengő ellen, mert Baja elég nagy város ahhoz, hogy a posta kifizetődönök találja az éjjeli szolgálatot. Elvárna, hogy a belügyminiszterium bért fizessen a rendőrség elhelyezéseért. Az apaállatok tételénél földben és penzben takarékoskodást ajánl. A költségvetést elfogadja.

Szász Ottó

visszavonja — ugymond — az egyik, több év előtti költségvetés ellen intézett támadásait, amelyek az abban előirányzott beruházások ellen irányultak. Inkább szeretné, ha a mostani költségvetést támadhatná azért, hogy nincsenek benne beruházások.

Nem egészen biztos, hogy a bevételi tételek befolyának. Leginkább olyan megjegyzéseket fog tenni a költségvetés kritikájában, amelyeknek az a céljuk, hogy a jövőt készítsék elő, és erőteljessé tegyék az elkövetkező költségvetéseket. A kózkórház orvosviszonyai később terhesékké válhatnak a városra. A városok háztartásának rendezésénél Baját is mentesítették a rendőrség eltartásának kiadásaitól, később azonban 40,000 pengő hozzájárulást vetettek ki rá. Emellett a rendőrség elhelyezéseért a belügyminiszterium semmit se fizet a városnak. Határozasi javaslatot tesz: írjunk fel a belügyminiszterhez, hogy fizesse a méltányos összegét

a rendőrség elhelyezéséért. Egy másik tétel: Baja áldoz az országban legtöbbet az ovodákra. Fölkéri a polgármestert, járjon el a kultuszminiszternél az ovodák államosítása iránt. A város fűtésre tizenhárom vagon kokszot is elhasznál, ami drága multság. Helyesnek tartaná a kálykák olyan átszerelését, hogy hazai, pécsi szénrel is fűthetők legyenek. Gondolkozni kell a közlegelők megszüntetéséről, vagy jobb kihasználásáról.

Legányi Dezső

Örömmel látja a költségvetésből, hogy a városvezetés meg tudott mérkőzni a nehézségekkel és emberileg igyekezett felszinen tartani a lehetőségeket a jobb időkre. Örömmel látja a főispán fáradozását, hogy a nagyüzemek, a posztógyár és a nagymalom újra meginduljanak, mely esetben alig lehetne Baján munkanélküliségről beszélni. Sürgeti a kiscsávyi városrész érdekében a vasútj aluljárót, rendőrszobát Kiscsávyolyban és utcák tisztogatását.

Stiláris szempontból sokhelyütt ludtörzessel olvassa költségvetési füzet elavultságait, magyartalanságait. Sok a sajtóhiba még a számokban is.

Pestuka Ferenc

hangsúlyozza mindenkinek azt az erkölcsi kötelességét, hogy Magyarország rendjét a maga egyéni érdekeinek rovására is megvédelmezze és magyarszeretetéet most a válságos órákban áldozatokkal bizonyítsa. Ezt az erkölcsi, kötelezettséget a magunk részéről is mindenki vel szemben hangsúlyozottan kiemeljük.

Birinyi József

bizalommal fogadja a költségvetést, amely erős szociális érzésről tesz tanúságot. Ez pedig az élet kovásza, A ma bajaiban legyünk erősek és tekintsünk a határon túlra, ahol a magyarok az utcasarkokon halódnak.

Ezsől Mihály

szerint ez a költségvetés a dolgok természeténél dekadens hanyatló Hozzá még az államhatalom 48.000 pengő olyan kiadást diktált ránk, amelyet neki kellene viselnie. Gondoskodni kell, hogy a költségvetés kereteit át ne lépjék és jövedelmeket tényleg biztosítsák.

Beszélték még dr Knézy Lehel, dr Valentin Emil, dr Mamusich József. A szocialisták okvetetlenkedéseiről más helyen írunk.

Mint hogy több felszólaló nincs, a főispán a vitát lezárja.

Dr Vojnics Ferenc polgármester

hivatkozik az egyik kijelentésre, hogy örömnapja van a városnak, mert ez a költségvetés biztosította az ügyek további vitelét és fejlesztését. Örömnapja van a polgármesternek is, mert megállapíthatja a költségvetési vita termékenységét és magas színvonalát. Bizonyos nehézségekkel áll meg szemközt ilyen nagy széles mederben folyt vitával, úgy van, mintha egy nagy, színes csokrot kellene átölelnie.

Két főrésze volt a vitának: a költségvetés és az általános gazdasági helyzet. Ezzel a másikkal kezd. Helyes volt Bessenyei bizottsági tag beállítását és osztja dr Knézy Lehel teltogását, hogy a nehézségek nem egy halódó kultúra vonaglásai, hanem a szebb kor vajudasai. Ez a két felszólalás egyenesen kapcsolódik Pestuka Ferenc szavaiba, amelyek az összefogást sürgetik.

Tévedés az, hogy a költségvetés nem tartalmaz beruházásokat, hogy

nincsenek közmunkák és hogy nem teszünk meg mindent a közmunkák szaporítására. Felsorolja a folyamatban lévő, vagy meginduló közmunkákat: a tanügyi építkezéseket, a bekötő utakat, a közraktart és egyebet, amelyek végösszege kétféle 225.000 pengő. Volt-e a békeidőben ennyi közmunka? Megtörténtek a lépések az új közmunkák érdekében. A főispán előterjesztést tett a kormányknak a posztógyár, a nagymalom, a csatornázás érdekében. A polgármester kedden adja át a kultuszminiszternek, mint a miniszterelnök helyettesének az előterjesztést olyan közmunkákra, amelyek nemcsak ideiglenes enyhülést adnak, hanem életet hoznak ide. A kultuszminiszter figyelmét e közmunkáknál éppen az ragadta meg, hogy nemcsak momentán segítséget jelentenek, hanem az élet felszínre hozását is.

Fel kell készülnünk két irányban: az inségakcióra és a munkanélküliség kérdésének megoldására, ami két teljesen különálló probléma.

Ami az elsőt illeti, nem igaz az, hogy a szegényházi gondozó nővérek szolgálják, a gondozó nővérek házról-házra járnak a városban, saját kezükkel mossák a betegeket, a betegek lakását. (Viharos taps.) Mert maguk is szegények, azért kéri a város közönségének támogatását és bevételeikről évenként nyomtatásban számolnak el. Ez inségakcióhoz a tisztviselők méltóképpen hozzájárulnak.

A munkanélküliség ellen a szükséges 50.000 pengőt — ugymond — igenis rendelkezésre tudja állítani.

Rajta leszünk, hogy baj ne legyen. Ne fokozzuk a ténylegesen nehéz helyzetet azáltal, hogy a fáradt lelkekbe ártó gondolatokat viszünk.

Ami magát a költségvetést illeti, az mindig a gazdaság helyzetét függvénye. Ebben a helyzetben az előterjesztett költségvetés megnyugtató, tizenötévi munkája megérdemli, hogy higgyenek neki, amikor ezt a kijelentést teszi, hogy a költségvetés megnyugtató. Egyetlenegyszer sem történt meg a zárszámadásnál, hogy hiteltülpés történt volna és hogy ne lett volna meg az egyenleg. Most is azzal az óvatossággal állították össze a költségvetést, amely kizárja a nehézségeket a zárszámadásnál és minden hónapban zárlatot csinálnak, hogy ellenőrizhessék a pontos végrehajtást.

Emlékeztet, hogy más városban is volt konjunktúra, de nálunk maradó nyoma maradt. Így akarunk elkötni a jövőben is. Fölvették a vízvezeték és fürdő szükségességét. Az az álláspontunk, hogy a fürdő a vízvezeték függvénye, mert csak így lehet olcsó és rendtábilis. Szeretné közpályáját azzal befejezni, hogy megcsinálja Baján a vízvezetékét és a csatornázást, de nem úgy, mint abban a két városban, ahol a lakosság kiköltözik a belterületről, mert nem bírja fizetni a díjakat. Ma e beruházáshoz 50 százalékkal drágább az anyag és 50 százalékkal nagyobb a kamatteher. A víz a békebeli beruházás 22 f.-je helyett 60 fillérbe volna.

Itt érintették a tisztviselői javadalmak kérdését, ami országos mozgalom és nem kérdéses, honnan táplálják. Mindenesetre: ha vannak városok, ahol a tisztviselők nem teljesítették kötelességüket, ahol vizsgálatok vannak, adják meg nekünk azt a tiszteletet, hogy ne vonjanak velük egy kalap alá, mert akkor se

voltunk velük együtt, amikor ők az előnyöket élvezték. A város költségvetése rendben van.

A polgármester még kimerítően válaszolt az egyes felszólalóknak azzal, hogy előterjesztett határozati

javaslataikat elfogadja és azzal is dokumentálja a kormányknál a város nehéz helyzetét.

A lelkes eljenzés és taps után a költségvetést általánosságban és részleteiben elfogadták.

A diftéria áldozata lett Gál Józsika Bátmonostoron összeadták a pénzt szérum vásárlására egy szegény gyermek részére

Mire hírül adtuk, hogy Bátmonostoron is pusztít e járványos betegség. Már áldozata is van annak. A kis Gál Józsika II-ik osztályos tanuló lett az áldozata. Pedig még néhány nappal előbb ott tanulgatott az iskolában, ott ugrálgatott az iskola udvarán. Eleven gyermek volt. Ragyogott az élet róla. Öröm volt ránézni. És most már nincs többé. Az enyészete lett. Édes kicsi gyermekem, pedig milyen okos, beszédes, életre való volt. Még egy hete sincs, hogy ott ült a padlan ahová a nagy vakáció örömei után terelte őt a törvény s a tanulni vágyás akarata, s lám már akkor ott ült mögötte a halál, csak mi nem tudtuk. Alattomosan jött. Próbálgatta erejét. Vajjon melyiket viheti el? Mert megpróbálta többön is. Ma egyik dőlt ágyának, holnap a másik. Ritkultak a sorok. De mind erősebb volt eddig, hála a jó Istennek. Vagy talán az orvosi tudomány segített rajtuk, mert idejében kapták az oltást, amely előli a kértermelő bacilusokat. Szegény kis Józsika azonban elkésett. Nehéz a szegény ember sorsa. Tizenöt pengő a szérum ára s a szegény szülők haboztak, vártak, hogy talán orvosi segítség nélkül is meggyógyul drága gyermekük. Vártak. Vártak és elkéstek. És most már nem mosolyog többé rájuk a Jóska s nem csokolgatja őket, s nem mondja többé édesapám-édesanyám. Temetésre szólnak a harangok, temetésre szól az ének. S egy hellyel üresebb lett az iskolások sora s egy magyarral szegényebb lett a jövő gondolata.

Vajjon miért kell a szérum árát oly magasra szabni, hogy a szegény ember ne tudja megrendelni? A napokban is úgy adogatta össze néhány jölelők lakós egy gyermek megmentésére a tizenöt pengőt. S hányan nem jut? Pedig a baj itt ül a falun s lesi az újabb áldozatát. Vigyázzunk emberek!

HIREK

— **Ernst Sándor dr letette az esküt.** A népjóléti miniszterre kinevezett Ernst Sándor dr szombaton délelőtt 10 órakor tette le az esküt a kormányzó előtt. Az aktusnál Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, mint a miniszterelnök helyettese Jekelfalussy Zoltán vbtt. mint zárszóló ur helyettes működött közre.

— **Eljegyzés.** Szilágyi Ilikét eljegyezte Illenberger Jenő okl. gépészmérnök, a városi villamos közüzemek mérnöke.

— **Ma rendkívüli kisgyűlést tart a város.** Baja város törvényhatósága ma délután fél 4 órakor rendkívüli kisgyűlést taát a város-házán. A rendkívüli kisgyűlésnek egyetlen tárgya a belterületi kövezés céljára még rendelkezésre álló 28.000 pengő felhasználási módjainak megállapítása.

— **Eljegyzés.** Jerkovits Klárikát eljegyezte Zsuffa Sándor. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **Az ovodából a lövöldébe ment egy kisfiu.** Pénteken délután mezőgazdasági munkát végző asszonyok a bajszentistváni lövölde tér mellett egy síró kisfiut találtak. A négy-öt éves, igen rendszeren öltözött fiucska magára vonta az asszonyok figyelmét. Azonnal látták, hogy eltévedt. A szepegő kisgyermek kérézősködésükre elmondta, hogy Ujvári István a neve, Baján jár ovodába, amikor azonban onnét eljött tévedésből Bajaszentistván felé vette útját. A jószívű asszonyok gondjaik-

ba vették még cukrot is vásároltak neki és hazavezették az eltévedt síró gyermeket.

— **Üngyilkosság.** Szombati Anna felsőszentiváni születésű bácsalmási asszony csütörtökön reggel kiküldte férjét, Mamuzsics Józsefet szőlőjükbé, hogy hozzon haza szőlőt, mert ő szeretne enni. Mikor férje elment hazulról és az asszony egyedül maradt, fölmosta a házat, maga is ünnepi ruhájába öltözött, majd bezárta a lakást és fölment a padlásra, ahol fölakasztotta magát. Mire férje délfelé hazaérkezett, halva találta 64 éves feleségét. Tették oka ismeretlen.

— **Felvétel a folyamórség kötelekébe.** Október 1-től 10-ig bezáróan megkezdődik a felvétel a folyamórséghez. A hat esztendőszolgálati időre szóló felvételeire jelentkezőknek a feltételek értelmében a 17 évet be kell tölteniök, azonban a 25 esztendő nem szabad túlhaladniok. Jelentkezni a megfelelő okmányokkal Budapesten a Folyamórség Központi Parancsnokságával Óbuda, III. ker. Laktanya-u. 3 sz. alatt kell.

— **Egyesületi élet.** A múlt napokban tartotta a Bácsodróg vármegyei Fajbaromfi, Galamb és Nyul-tenyésztők Egyesülete választmányi ülését. A választmányi ülés, mint jelentettük, elhatározta a novemberben megnyíló tenészkiallítást. Megalakult egyuttal az egyesület keretei között a beszerzési és értékesítő osztály. Az egyesület helybeli és vidéki tenyésztőinek szervezete alkotja ezt az alosztályt, célja pedig az, hogy gondoskodjék az összes baromfitermékek állandó tartásáról.

Vojnics Ferenc dr polgármester lelkes fogadtatása Bajaszentistvánon

Legutóbbi számunkban hirt adtunk arról, hogy a polgármester látogatásával fogja viszonzni a szentistvániaknak a két héttel előbb tartott városi díszközgyűlésen való testületi megjelenését.

Polgármesterünk elhatározását hamar követte a megvalósulás. Ugyanis vasárnap délelőtt 11 óra után az egybegyűlt szentistváni előjáróság és községi vezető tényezők lelkes csoportja várakozott a jelentőségteljes látogatásra. Nagy eseményszámba ment ez a látogatás azért is, mert ez volt az első alkalom, hogy a község lakossága hivatalos helyiségében vendégül láthatta jövődó vezetőjét és mert ettől a látogatástól az átszólással előidéztett aggodalmaknak és kételyeknek eloszlatását várták. S mondhatjuk várakozásukban nem is csalódhattak a szentistvániak.

A féltizenkettőkor begördülő díszes városi fogat hozta a község házára az illusztris vendégeket: Vojnics dr polgármestert és az átszólás referensét, Binder tanácsnokot. Az érkező vendégeket a várakozók lelkesen megéljenzették, Sámán Jakab községi bíró pedig rövid, de jól átgondolt üdvözlő szavaiban arra kérte a polgármestert, hogy fogadja szerető gondjaiba Bajaszentistván község lakosságát és legyen az átszólás után olyan jóságos, megértő atya a község becsületes munkás és hazafias polgárainak, mint azt a testvér bajai néppel szemben mindenkor tanúsítja.

Válaszképen a polgármester elmondotta figyelmes hallgatóságának, hogy nem parádézni jött Szentistvánra, hanem a lelke parancsának engedve jelent meg, hogy köszönetet mondjon a kedves figyelemért, hogy az előjáróság az ünnepeltetésen testületileg képviselte magát. Azután a bíró üdvözlőszavaiba kapcsolódva folytatja, hogy az a szándék vezeti az átszólással kapcsolatosan, hogy ez a megbánás érzetét senkiben se keltse és erősen hiszi, hogy hamar eljárt az idő, amikor megéri és megéri majd mindenki azokat az előnyöket, amiket az átszólás ténye magával hoz. Nem ígért eddig semmit, most sem teszi, de boldog lesz, ha majd tehet olyat, ami a polgárság érdekében üdvös lesz. Nem ígéreket akar tehát tenni, de tényekkel szolgál. Így megemlíti az előrehaladott községi villamosági berendezést, az iskola- és ovodaépítkezést, az iskolai- és ovodaépítkezést, az iskolai- és ovodaépítkezést. Utal az ovoda jelentőségére és kiváló fontosságára. Az utépítésre a szentistváni költségvetés nem nyújtott fedezetet. Hogy Baja nem akarja mostoha

gyermekként kezelni Szentistvánt, azt az utépítések is igazolni fogják.

A várost az átszólás kérdésében tisztán egy nagy gondolat vezette az hogy egyesülésben van az erő. A világpéldákból is láthatjuk az egyesülésben rejülő jelentőséget, ami alapja pl. a Páneurópa gondolatának is. A közös nagy cél érdekében egyesült erővel, testvéri érzéssel dolgozhatunk. Utal az 1910 es évekre, amikor a város belső életében a pártoskodás kapott lábra és ez a törvényhatóság eredményes munkájában folyton gátolta. Kér mindenkit, hogy amikor a törvényhatósági képviselőt kérdése időszerű lesz, óvakodjanak attól, hogy a törvényhatósági terembe pártkérdéseket vigyenek be. Utal a szombati bajai közgyűlés pártszempontoktól mentes, összhangzatos együttműködésére, ahol mindenkit a segíteni akarás gondolata hatott át. Hangsúlyozottan int arra, hogy a speciális érdekeik érvényesülése szempontjából a bajai 137 bizottsági tag mellé ne számokat adjon Szentistván a beküldendő tagokkal, hanem legyenek azok valóban súlyok, mert ezek nyújthatnak garanciát törekvésük érvényesülésére.

1914 előtt Baja város törvényhatósága összefogott a nagy célok megvalósítása érdekében, azóta minden irányban haladás és fejlődés mutatkozik, a háztartás rendben van, és az eredmények azóta biztos talajra épültek.

Amilyen becsületes, jó érzéssel nyújtjuk mi a testvéri jobbot, kérünk mindenkit nyujtsa ugyanolyan jó lélekkel felénk is a kezét. Ne várjanak csodákat, hogy máról-holnapra már minden paradicsom lesz, de becsületes, jó magyar lélekkel megteszünk minden tőlünk telhetőt szentistváni polgártársaink boldogulása érdekében. Minden ajtónk nyitva áll és a legkészségesebben áll a lakosság szolgálatára.

Ami városi háztartásunk ugyanolyan nagyban, mint gazda háztartás. Állandóan mérlegeljük bevételeinket és kiadásainkat, hogy az egyensúly fel ne billenjen: csak annyit költünk, amennyire a bevételek lehetővé teszik azt. Az átvétel napján fellobbanó közvilágítás lámpái, a hálózati berendezés már mind ki vannak fizetve. A háztartás célja nem lehet a felesleges költségek, pazarlás; hanem a teljesítőképességet új erővel kell fokozni.

A törvényhozási teremben a személyek közötti különbségek a multtá kell, hogy legyenek; ott a megértésnek és bizalomnak kell, áthatni a lelkeket.

Hivatalainkban a feleket a szakreferensek ellenőrzése alatt ázó tisztviselők készségesen kielégítik minden ügyes-bajos dolgaikban. Esetleges panaszokat pedig minden esetben igazságosan bírálom felül.

Mégegyszer kijelentem, nem azzal a szándékkal jöttem önök közé, hogy most itt beszédet mondjak, máról-holnapra paradicsomi jólétet ígérjek, mert ezt véges emberi erőmmel nem is tehetném; de szándékom az, hogy nem a jobbat, hanem a legjobbat tegyem s ha ebben valaki segít kezet tud nyújtani vagy jó tanácsot tud adni, készségesen elfogadom.

Majd az átvétel okt. 3-i ünnepi aktusának megbeszélésével ért véget a látogatás ünnepélyessége. A résztvevők lélekben megnyugodva és a legjobb benyomással tértek haza.

SPORTHIREK

Az SBTC került a bajnokság élére a BSE legyőzésével, a BTSE legyőzte a Bácskát, a BMTE a BTC-t és a BSC a Sz. Törekvés

Simontornyai BTC—Bajai SE 1:0 (0:0)

Az SBTC a BSE-én keresztül is növelni tudta pontszámát. Mint már előre jeleztük a Simontornyaiakat otthonukban legyőzni a legnagyobb bravurnak számít. Erős harcmodoruk már a durvulásba megy át és még a hatalmas fizikumu BSE csatárok is alulmaradtak a hazai közönségtől támogatott börtnyári csapat kiméletlen játékaival szemben. A Bajai SE a mérkőzés tulnyomó részében nagy fölényben játszott, csatársora azonban a gól előtt idegeskedett és alkalmat adott Vizeknek a közrelépésre. A BSE-ben Kender, Sama és Onódi volt a legjobb.

Bajai MTE—Bátaszéki TC 2:0

Nívótlan csapkodó játék, az első félidőben mindkét csapat kihagy egy kiáltó gólhelyzetet. A második félidőben Pankovics frontba dobja csapatát és Rajta szépen helyezett lövéssel megszerzi a vezetést. Pankovics egymásután szenzációs kapufákat lő, gólt azonban csak a 15. percben érnek el.

A BMTE még mindig nem jutott át gyengései periódusán. Igazán élvezetes játékot az egész mezőnyben csak Pankovics mutatott, de rajta kívül jó volt még Halmos, Jaquviel, Rajta BMTE, Jupi BTC.

Bácsalmási SC—Sz. Törekvés 7:0

A tartalékos szakszárdiak ellen a BSC könnyen rugja a gólokat.

Bajai Turul SE—Bácska SE 2:1

A BTSE az első tízpercében hatalmas iramot diktál és Bencze, Cigány góljaival bebiztosítja az eredményt. Utánna feljavul a Bácska csatársor, Abzsity ideális beadása Rápiy fejről a gólbá jut 2:1

Gól után Cigány megsérül és a BTSE ettől kezdve 10 játékosal harcol sikerrel az egyenlítés ellen. Az első félidőben a halvesor veszélyes helyzeteket kombinál a Turul csatárral és Balog néhányszor akadály nélkül rohan a szélen, de az eredmény nem változik. A második félidőben hatalmas iramot diktál a Bácska a csonka Turul ellen. Abzsity beadásai veszélyesen szállnak a kapu elé, a gól előtt azonban csatárai megtorpannak és a BTSE sikerrel tartja egy gólos vezetését.

A mérkőzés túlfűtött hangulatban zajlott le. Szomorúsággal állapíthatjuk meg, hogy a mérkőzések teljesen eldurvulnak, amit hetven százezer ember szemmel észrevette, hogy a kirendelt rendőrség mérkőzés után miért nem vezeti el a pályán mérkőző huszonkét futballistát, amikor a közönség éber szemmel észrevette, hogy azok mind „gyilkosok, gazemberek” és a rendőrök fülehallatára buzdítják kedvenceiket a másik játékos testi épiségének megsértésére.

Arról tudomásunk van, hogy az egyesületek nehéz pengőket fizetnek rendőrségi díj címén, de azt hisszük sehol sem kínálkozik az állampolgár jobb bevételi forrás mint a sportlepen. Mindenütt természetes plakátok hirdetik a törvény szavait, és még sincs senki, aki megakadályozná azokat a válogatott drasztikus kifejezéseket és káromkodásokat, melyek ott elhangzanak. Mert, ha a rendőrség nem tud érvényt szerezni a törvény rendelkezéseinek, ki tegye meg azt helyettük?

Mindenesetre megállapítjuk, hogy ez tarthatatlan állapot és az egyesületeknek össze kell fogni, hogy segítsenek a türheterlen helyzeten.

Egyébként a pályán a Turulban Tadiacs, Schulek, Bencze, Almási és Balog, a Bácskában a védelem Tettinger, Rápiy és Abzsity volt a legjobb.

A magyar válogatott csapat vasárnap Drezdában 3:0 vezetés után érthetetlenül 5:3 arányban vereséget szenvedett. A második félidőben a magyar halvesor csődöt mondott.

Laptulajdonos Uj Elet nyomda r. t.

Felelős kiadó és kiadóhivatal vezető

DR. MAMUSICH JÓZSEF.

U—R—A—N—I—A

1930. október hó 1-én, szerdán délután 6 és este fél 9 órakor.

N a n e t t e t e é d e s!

Búbajos vígjáték világitrakció 10 felvonásban. Főszerepben: Hans Junkermann, Ruth Weyher és Georg Alexander. Ezt megelőzi:

A titokzatos szálloda

(Biaritzi kalandornő.) Kitűnő detektív kaland 8 felvonásban. Főszerepben: Magda Sonja és Livio Pavanelli. Híradók.

Rádiót és villanyt Brusztnál!

(Baja, Szent István-tér 4. Telefon: 255. — Közgazdasági Bank épülete.)

Megbízható, praktikus, olcsó!

Apró hirdetések.

Út hónapos fajtisza „Leghorn” harkasok eladó. Gróf Széchenyi-utca 2 szám.

Egy nagyobb Wertheim Cassát keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Egy külön bejárati elegánsan berendezett utcai szoba kiadó. Cim a kiadóban.

Kiadó ház Bem József u. 13 sz. alatt 3 szoba, 2 konyha, éléstár, fűskamra egyben vagy két részletben nov. 1-re kiadó. Értekezni lehet Ósz-utca 11 szám alatt.

Üzlethelyiség Baján a belvárosban főútvonalon forgalmas helyen a piacnál olcsón kiadó. Ugyanott üzletberendezés is kapható. Értekezni lehet Baján a Munkásboltban Erzsébet kir.-né-u. 11.

Jókarban lévő gyermek (8—14 évig) és egy női kerékpár olcsón eladó. Dalmady Gy. u. 4.

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének bajai csoportja népkonyha létesítéséhez lakást keres. Ajánlatokat kérjük Major Józsefné elnöknőnek bejelenteni. Arad u. 4

Egy jó harmóniumot megvételre keresek. Cim a kiadóban.

3—4 szobás lakást keres egy magasabbrangu pénzügyi tisztviselő nov. hó 1 beköltözésre. Bejelentések a kiadóhivatalba küldendők.

Elsőrendű saját termésű boraimat 60 fillérért kimérem

Szíves pártfogást kér
Rózsa István
Szegedi ut 12

Ejjeli szolgálatot tart
reggel fél 8 óráig és vasárnap d. u. nyitva
szept. 27-től okt. 6-ig
Lovasy Üdön
dr. Geiringer János
gyógyszertára.

ÉRTESÍTÉS

Ertesítem a nagyérdemű hölgy közönséget és m. t. vevőimet, hogy a városháza épületében (volt Türkl és Morgenstein féle helység) **LÖ- VENSTEIN** női ruha üzletében

kalapszalonomat

megnyitottam, ahol a legújabb modellek és a legsikkesebb bécsi kreációkat raktáron tartom.

Mérsékelt áraitól ezután is biztosítom nagyérdemű vevőimet.

Szíves támogatást kérve maradtam tisztelettel
Madame Kalapszalom
G. ENGELMANN MÁRIA.

Fürösztő- és mosóteknők,

létrák

olcsón kaphatók
UTRY-nál.

Telefon: 280. Erzsébet kir.-utca 38.

Vásároljon az

„**ÚJ ÉLET**“-ben.

VARRÓGÉP

JAVÍTÁS
SZAKSZERŰEN
ÉS GYORSAN.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Erzsébet királyné-utca 11.

LAKY

bérautója
megrendelhető,
helyben és vidékre

Telefonszám: 375.

Saját gyártmányu

acélsodronyágybetét

ára P. 16.00

UTRY PÁL FIAINÁL

Baja, Erzsébet királyné-ut 38. — Telefon: 280.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ.

ÉTTEREM KÁVÉHÁZ SÜRÜZŐ PINCE
Bpest, IV. Egyetem-u. 5.

Szabó Imre
tulajdonos.

Étterem Kávéházban

esténként cigányzene. Az **Erzsébet pince** a főváros legjobb sörözője. Falait Petőfi „János vitéz”-ének 18 jelenete díszíti.
Egy pincér (revier) :: rendszer. ::

Szabó Imre

tulajdonos.
Autóbusz és villamos megálló a Szálló közvetlen közelében.

SALVATORFORRÁS a vese, hólyag, reuma gyógyója

a húgysavas csapadékot feloldja és ilyenek képződését megakadályozza a reuma fájdalmakat megszünteti a vese- és hólyagbetegeket eltávolítja a cukorbetegnek gyógyítja.

Uslotvezetőség: Budapest, Erzsébet tér 1. sz.